

Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağlara Yönelik Tutumlarının Bu Ağların Eğitim Ortamlarında Kullanılmasına Yönelik Görüşlerine Etkisi

The Effects of the Attitudes of Teacher Candidates to Social Networks on Their Ideas about Using These Networks in Educational Platforms

Yeliz ÇELEN^a

^aAmasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı, Amasya, Türkiye

Öz

20. yüzyılın sonlarına doğru bilgi iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler, bilgiye erişmekte ya da bilgiyi paylaşmakta bireylerin yaşantılarında değişiklikler yapmalarına sebep olmuştur. Bu değişikliklerin başında sosyal ağların kullanımda yaşanan artış gelmektedir. Sosyal ağlar, internet ortamında, kullanıcıların kendilerini tanımlayarak farklı kültürlerden insanlarla iletişime geçtiği, insanların duygu ve düşüncelerini belirli ritüeller çerçevesinde sanal ortama özgü emoji ya da sembollerle ifade ettikleri ortamlar olarak da tanımlanmaktadır. Günümüzde sosyal ağların öğrenciler tarafından eğitim amaçlı yeni ve bağımsız öğrenme ortamlarını oluşturmak için kullanıldığı görülmektedir. Eğitim Fakültesindeki öğretmen adaylarının sosyal ağlara yönelik tutumlarının sosyal ağların eğitim ortamlarında kullanılmasına yönelik görüşlerine anlamlı bir yordayıcısı olup olmadığını araştırmayı amaçlayan bu araştırma betimsel bir araştırmadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarının sosyal ağların eğitim ortamlarında kullanılmasına yönelik görüşlerini almak için araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket, öğretmen adaylarının sosyal ağlara yönelik tutumlarını belirlemek için ise yine araştırmacı tarafından geliştirilen sosyal ağlara yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada verilerin analizi için hiyerarşik regresyon analizi kullanılmıştır. Regresyon analizinde sınıflamalı değişken düzeylerinden biri dışta bırakılarak düzey sayısının bir eksiği kadar üretilen ve kukla (dummy) değişken olarak isimlendirilen yeni yapay değişken oluşturulmuştur. Araştırmanın örneklemini Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 100 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda sosyal ağların eğitim ortamlarını zenginleştirdiğini, bu ağların eğitim ortamlarında sürekli kullanılması gerektiğini, sosyal ağlar yardımıyla içerik paylaşımı yapmanın etkili bir yöntem olduğunu düşünen öğretmen adaylarının diğer öğretmen adaylarına oranla sosyal ağlara yönelik daha olumlu tutumlara sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler

sosyal ağ
sosyal ağlara yönelik tutum
eğitim ortamı

Keywords

social network
attitudes to social networks
educational platforms

Abstract

The development, experienced in information and communication technologies at the end of the 20th century, caused changes in individuals' lives in accessing or sharing the information. One of the most dramatic changes is the increase in use of social media. Social networks could also be defined as the platforms where users communicate with people from other cultures; they express their emotions and thoughts with emoji and symbols, unique to artificial platforms, in the framework of certain rituals, as they describe themselves. Today, teacher candidates benefit from social networks to build new and independent learning platforms for the purpose of education. This research, which has the purpose of determining whether the attributes of teacher candidates, studying in Faculty of Education, about social network is a precursor for their perspectives about using social networks in educational atmospheres, is a descriptive research. In the research, a survey developed by the researcher to receive the comments of the prospective teachers about the use of social networks at educational contexts and an attitude scale also developed by the researcher to identify the attitude of the prospective teachers towards the social networks were used as data collection tools. In the research, hierarchical regression analysis was used for data analysis. A new artificial variable produced as one less than the numbers of the levels and called dummy variable was created by excluding one of the categorical variable levels from the analysis. Research sample consists of 100 prospective teachers who are studying at Amasya University's Faculty of Education. Research result suggests that the prospective teachers who think that social networks enriches educational contexts, such networks need to be used in educational contexts continuously and that sharing content through social networks is an effective method have a more positive attitude towards social networks than the other prospective teachers.

Extended Abstract

The development, experienced in information and communication technologies in the end of the 20th century, caused changes in individuals' lives in accessing or sharing the information. One of the most dramatic changes is the increase in use of social media. Social networks could also be defined as the platforms where users communicate with people from other cultures; they express their emotions and thoughts with emoji and symbols, unique to artificial platforms, in the framework of certain rituals, as they describe themselves. Today, students benefit from social networks to build new and independent learning platforms for the purpose of education.

Social networks are the environments in which individuals come together in virtual platforms and which furnish an occasion for establishing groups, or communities that share information, images, videos, and adopt common purpose or philosophy. The value ascribed to the individual on social networks contributes to activeness of the individual and describing values and judgments in real life.

The sample of the research consists of 100 students studying at Faculty of Education in Amasya University. In the selection of the research sample, purposeful sampling method was used because it was aimed to select information-rich situations in order to conduct in-depth research. For the purposeful sample selection, a typical case sampling model was implemented.

A questionnaire that was developed by the researcher as a means of data collecting in order to get students' opinions about the use of social networks in the educational environments and an attitude scale, again developed by the researcher, for determining students' attitudes towards the social networks were used in the research.

The attitude scale for social networks has three factors. The first of the important factors explains 31,03%, the second factor explains 16,247% and the third one explains 13,2% of the total variance related to the scale. The total variance explained by the three factors is 60,477%.

Hierarchical regression analysis was used for the analysis of data in the study. In regression analysis, Dependent and independent variables have to be continuous variables in regression analysis.

When we look at the findings obtained from the regression analysis; It is observed that attitude scores of teachers who agree with the Expression 2 (Social networks enrich educational environments.) are higher than of those who do not and attitude scores of students who agree with the Expression 5 (The use of social networks in educational environments causes time loss.) are lower than those of who do not.

When the findings of the research are examined, it is seen that the students who think social media enrich the educational environments have more positive attitudes towards social networks than of other students. When we look at the findings obtained from the regression analysis; teachers agreeing with the Expression 3 (Content sharing by means of social networks is an effective method.) seem to have higher attitude scores for social networks than of those who do not. When we look at the findings obtained from the regression analysis; social networks attitudes of teachers who agree with the Expression 1 (Social networks need to be used continuously in educational environments) seem to be lower than of those who do not.

When the research findings are examined, it is seen that there is a positive correlation between students' ability to express themselves in social networks or their happiness to be a member of a group or a blog and their opinions on the use of social networks in educational environments. In the research done by Otrar and Argın (2014), it was seen that the increase in the frequency of use of social media networks by students increased the attitudes towards social media. Another research discovery is attitudes of students who think that social networks contribute to personal growth and they increase our knowledge in various fields are a significant precursor of views toward use of social networks in educational environments. Another remarkable finding in the survey is that individuals who express positive attitudes towards the harms of social networks have negative thoughts about the frequent use of social networks in educational environments. It is a fact that the widespread use of social networks also implies certain damages. In a study conducted by Çelen et al. (2011), it was stated that children and adolescents could encounter with unwanted, that is risky, situations online and personal protection measures should be supported to prevent these threats. It is stated that it is possible to ease the use of social networks for students in various forms such as legislation implementing units, child-oriented web site designs and practical interfaces, secure search methods, content and service providers, online security resources.

When all these data are evaluated, it is considered that the use of social networks in learning environments by controlling the possible risks to the students will enrich the teaching environments.

1. Giriş

20. yüzyılın sonlarına doğru bilgi iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler, bilgiye erişmekte ya da bilgiyi paylaşmakta bireylerin yaşantılarında değişiklikler yapmalarına sebep olmuştur. Bu değişikliklerin başında sosyal ağların kullanımında yaşanan artış gelmektedir. Sosyal paylaşım ağları, sınırlı bir sistem içerisinde bireylere, gizli ya da açık profiller oluşturmak için izin veren, bağlantıda bulunduğu diğer kullanıcıların listesini açıkça ortaya koyan ve bağlantıda bulunduğu diğer kişilerin listesini gösteren web tabanlı hizmetler olarak tanımlanır (Boyd ve Ellison, 2010). Sosyal ağlar, internet ortamında, kullanıcıların kendilerini tanımlayarak farklı kültürlerden insanlarla iletişime geçtiği, insanların duygu ve düşüncelerini belirli ritüeller çerçevesinde sanal ortama özgü emoji ya da sembollerle ifade ettikleri ortamlar olarak da tanımlanmaktadır. Sosyal ağlar, bireylerin sanal ortamlarda bir araya geldiği, bilgi, resim, video paylaştığı, ortak amaç ya da felsefeyi benimseyen grup ya da toplulukların kurulmasına fırsat verilen ortamlardır. Sosyal ağlarda bireye yüklenen değer, bireyin aktifliği ve yarattığı imajla gerçek hayattaki değer ve yargılar tanımlanmasına katkıda bulunmaktadır.

Sosyal ağların kullanımı, ne amaçla ve nasıl kullanıldıklarına bağlı olarak değişebilmektedir (İşbulan, 2011). Sosyal ağlar eğitim amaçlı da kullanılabilir. Yuen ve Yuen'e (Yuen ve Yuen'den aktaran Mazman, 2009) göre, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu sosyal paylaşım sitelerinde derslerle ilgili bilgileri paylaştıklarını ve bu ağların meslek gelişmelerine katkıda olduklarını belirtmektedir. Öğrencilerin bu düşüncelerinin yanı sıra sosyal ağları öğrencilerinin işbirlikli öğrenmesini kolaylaştıran eğitsel bir araç olarak gören araştırmacılar bulunmaktadır (Ajjan ve Harsthone, 2008; McLoughlin ve Lee, 2007). Günümüzde sosyal ağların öğrenciler tarafından eğitim amaçlı yeni ve bağımsız öğrenme ortamlarını oluşturmak için kullanıldığı sıkça görülmektedir (Koç ve Karabatak, 2011). Hargreaves'e göre (2012), sosyal ağlar kanalıyla öğrenciler birbirleriyle çeşitli bilgiler paylaşabildiklerinden sosyal ağlar eğitsel bir araç olmaktan çıkıp öğrenciler için profesyonel bir desteğe dönüşmektedirler.

Eğitim ortamlarında önemi giderek artan sosyal ağlara karşı öğrencilerin tutumlarının belirlenmesi gereklilik haline almıştır. Tutum, yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün obje ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici ya da dinamik bir etkileme gücüne sahip duygusal ve zihinsel hazırlık durumudur (Tavşancıl, 2002). Petty ve Caccioppo (1986) tutum ve davranışı kişilerin kendisi, başka olaylar veya sorunlar hakkındaki genel değerlendirmeleri olarak tanımlamaktadır. En genel anlamıyla tutum, kişinin belli bir insana, gruba, nesneye, olaya yönelik olumlu veya olumsuz bir şekilde düşünmesine, hissetmesine veya davranmasına yol açan eğilimdir.

Öte yandan Ornstein ve Hunkins (1988)'e göre, okullarda öğretim programının uygulanmasında öğretmenler, hem programın uygulayıcısı ve hem de sınıf seviyesinde geliştiricisi olarak büyük sorumluluk taşımaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının sosyal ağların eğitim ortamlarında kullanılmasına ilişkin görüşleri önem taşımaktadır. Araştırmalar öğretim elemanlarının ve öğretmenlerin sosyal ağları benimsediklerini ve yoğun biçimde kullandıklarını, sosyal ağların eğitsel amaçlı kullanımına sıcak baktıklarını ve eğitim ortamlarında sosyal ağlar üzerinden faaliyetler oluşturduklarını göstermektedir (Tiryakioğlu ve Erzurum, 2011; Tonbuloğlu ve İşman, 2014; Özgür, 2013).

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, öğretmen adaylarının sosyal ağ kullanımına yönelik tutumları ve sosyal ağların eğitim ortamlarında kullanılmasına ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmış ve öğretmen adaylarının tutumlarının görüşlerinin anlamlı yordayıcısı olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır.

Gelişen teknolojiyle birlikte özellikle üniversite öğrencilerinin her geçen gün interneti ve sosyal ağları kullanma eğiliminde oldukları bilinmektedir (Tutgun, 2009; Akyazı ve Ünal 2013). Bu eğilimin artması öğretmen adaylarının sosyal ağ kullanımının eğitim ortamlarında kullanılmasına yönelik görüşlerini önemli hale getirmektedir. Öğretmen adaylarının sosyal ağlara yönelik tutumlarının ve eğitim ortamlarında sosyal ağ kullanımına ilişkin görüşlerinin ortaya konulması ve bunların aralarındaki ilişkinin tespiti sosyal ağların içerisinde bulundurduğu eğitsel araç ve etkileşim olanaklarını değerlendire açısından önem taşımaktadır.

2. Yöntem

Eğitim Fakültesi öğretmen adaylarının sosyal ağlara yönelik tutumlarının sosyal ağların eğitim ortamlarında kullanılmasına yönelik görüşlerine anlamlı bir etkisinin olup olmadığını tespit etmeyi amaçlayan bu araştırma betimsel bir çalışmadır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Genel tarama modelleri ile, tekil ya da ilişkisel taramalar ya-

pılabilir. İlişkisel tarama modelleri, iki veya daha çok değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. Bunlar genelde korelasyon ve karşılaştırmadır (Karasar, 2005).

Araştırmanın örnekleme

Araştırmanın örneklemini Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 100 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleminin seçiminde, derinlemesine araştırma yapabilmek amacıyla bilgi açısından zengin durumların seçilmesi amaçlandığından amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme seçiminde ise tipik durum örnekleme modeli seçilmiştir. Tipik durum örnekleme modelinde amaç, ortalama durumları çalışarak belirli bir alan hakkında fikir sahibi olmak veya bu alan, konu, uygulama veya yenilik konusunda yeterli bilgi sahibi olmayanları bilgilendirmektir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu çalışmada da öğretmen adaylarının sosyal ağlara yönelik tutumlarının bu ağların eğitim ortamlarında kullanımına yönelik görüşleri incelenerek belirli bir konu hakkında fikir sahibi olmak amaçlandığından tipik durum örnekleme modeli kullanılmıştır.

Veri toplama araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarının sosyal ağların eğitim ortamlarında kullanılmasına yönelik görüşlerini almak için araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket, öğretmen adaylarının sosyal ağlara yönelik tutumlarını belirlemek için ise yine araştırmacı tarafından geliştirilen sosyal ağlara yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır.

Anket konuyla ilgili literatür taranarak ve bir grup öğretmen adayıyla bireysel görüşmeler yapılarak geliştirilmiştir. Öğretmen adaylarına sosyal ağlarla ilgili kısa bir kompozisyon yazmaları istenmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler incelenerek anket maddeleri belirlenmiş ve uzman görüşleri alınarak anket hazırlanmıştır. Yedi sorudan oluşan anket maddelerine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri “kesinlikle katılıyorum”, “biraz katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum” ve “hiç katılmıyorum” şeklinde kategorilendirilerek alınmıştır.

Sosyal ağlara yönelik tutum ölçeği maddeleri hazırlanırken 50 öğretmen adayından sosyal ağlara yönelik duygu ve düşüncelerini açıklayan bir kompozisyon yazmaları istenmiştir. Kompozisyonlar incelenerek tutum gösterebilecek 26’sı olumlu, 15’i olumsuz olmak üzere toplam 41 madde yazılmıştır. Bu maddeler, “kesinlikle katılıyorum”, “biraz katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum” ve “hiç katılmıyorum” şeklinde beş kategoride derecelenmiştir. Hazırlanan 41 maddelik ölçek alanında uzman kişilere inceletilmiştir. Madde sayısı 7 olduğundan örneklem büyüklüğü madde sayısının Tavşancıl’ın (2002) belirttiği örneklem büyüklüğünün 10 katından fazla bir değer alınarak 100 olarak belirlenmiştir. Tavşancıl (2002), örneklem büyüklüğünün madde sayısının en az beş katı, hatta on katı civarında olması gerektiğini belirtmiştir (Bryman ve Cramer’dan aktaran Tavşancıl, 2002). 41 maddeden oluşan tutum ölçeği Amasya ili bünyesinde bulunan ve araştırma grubu dışında bulunan 100 öğretmen adayına uygulanmış ve elde edilen veriler spss paket programıyla çözümlenmiştir. Ölçeğin kaç boyutu olduğunun belirlenmesi için ölçeğe faktör analizi yapılmıştır.

Sosyal ağlara yönelik tutum ölçeği üç faktörlüdür. Önemli olarak belirlenen faktörlerden birincisi ölçeğe ilişkin toplam varyansın %31,03’ünü, ikinci faktör %16, 247’sini, üçüncüsü ise % 13, 2’sini açıklamaktadır. Üç faktörün açıkladıkları toplam varyans % 60,477’dir. Faktör döndürme sonrasında ölçeğin birinci faktörünün 13 maddeden, ikinci ve üçüncü faktörlerinin faktörünün 3’er maddeden oluştuğu gözlemlenmiştir. Tutum maddeleri incelendiğinde birinci faktörün iyi hissetme, ikinci faktörün sosyal ağ zararları ve üçüncü faktörün ise bilgiyi artırma olduğu anlaşılmıştır. Faktör-1’in altında yer alan maddelerin güvenilirliği 0,84, Faktör-2 maddelerinin güvenilirliği 0,89 ve Faktör-3’ün altında yer alan maddelerin güvenilirliği 0,86’dır. Faktör analizi sonucunda ölçekte işlevi olmayan maddeler ölçekten çıkarılmış ve 19 tutum maddesi kalmıştır. Bu haliyle ölçek, araştırma grubundaki öğretmenlere uygulanmak üzere hazır hale getirilmiştir.

Veri analizi

Araştırmada verilerin analizi için hiyerarşik regresyon analizi kullanılmıştır. Regresyon analizinde bağımlı ve bağımsız değişkenlerin sürekli değişkenler olmaları gerekmektedir. Ancak süreksiz olan bazı bağımsız değişkenlerin de bağımlı değişken üzerindeki etkisinin incelenmesi gerekmektedir. Bunu yapabilmek için analizde sınıflamalı değişken düzeylerinden biri dışta bırakılarak düzey sayısının bir eksiği kadar üretilen ve kukla (dummy) değişken olarak isimlendirilen yeni yapay değişken oluşturulmuştur. Bu yeni değişkenlerden birinin bağımlı değişken üzerinde anlamlı etkiye sahip olması, ilgili bağımsız değişkenin üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu şeklinde yorumlanmaktadır (Büyüköztürk, 2005). Çalışmada yer alan öğretmen görüşleri süreksiz değişken olduğu için regresyon analizine kukla değişken olarak kodlanarak dahil edilmiştir).

3. Bulgular

Belirlenen süreksiz değişkenlere göre, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının sosyal ağlara yönelik tutumlarının sosyal ağların eğitim ortamlarında kullanılmasına yönelik görüşlerinin yordayıcısı olup olmadığına ilişkin tutum ölçeğinin iyi hissetme boyutuna (faktörüne) yönelik çok yönlü hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Görüşlerin İyi hissetme Boyutuna İlişkin Tutumları Yordamasına Yönelik Çok Yönlü Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

YORD. DEĞİŞ.	R	R ²	R ² CH	F	DF	B	B	P
Sabit	0,183	0,033	0,033	6,987	7/185	28,402		0,000
İfade 1							0,124	0,012
İfade 2							0,344	0,05
İfade 3							0,073	0,324
İfade 4							-0,004	0,065
İfade 5							-0,465	0,003
İfade 6							0,067	0,051
İfade 7							-0,003	0,261

Tablo 1’e bakıldığında modele girilen ve öğretmen adaylarının sosyal ağların eğitim ortamlarında kullanılmasına ilişkin görüşlerinin modele anlamlı katkı sağladığı görülmektedir ($R^2=.03$, $p<.01$). Regresyon analizinden elde edilen bulgulara bakıldığında; İfade 2 (Sosyal ağlar eğitim ortamlarını zenginleştirir.) görüşüne katılan öğretmenlerin sosyal ağlara yönelik tutum puanlarının katılmayanlara oranla yüksek olduğu, İfade 5 (Eğitim ortamlarında sosyal ağların kullanılması zaman kaybına neden olur.) görüşüne katılan öğretmen adaylarının tutum puanlarının ise katılmayanlara oranla daha düşük olduğu görülmektedir. Buradan öğretmenlerin sosyal ağlara yönelik tutum puanlarının, öğretmenlerin sosyal ağların eğitim ortamlarını zenginleştirdiğine dair görüşlerinin pozitif yönde anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir.

Sosyal ağlara yönelik tutum ölçeğinin bilgiyi artırma boyutuna (faktörüne) yönelik çok yönlü hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Görüşlerin Bilgiyi Arttırma Boyutuna İlişkin Tutumları Yordamasına Yönelik Çok Yönlü Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

YORD. DEĞİŞ.	R	R ²	R ² CH	F	DF	B	B	P
Sabit	0,167	0,027	0,027	5,467	7/185	30,002		0,000
İfade 1							0,215	0,123
İfade 2							0,054	0,02
İfade 3							0,654	0,125
İfade 4							0,082	0,031
İfade 5							0,215	0,023
İfade 6							0,132	0,001
İfade 7							-0,001	0,341

Tablo 2’ye bakıldığında modele girilen ve öğretmen adaylarının sosyal ağların eğitim ortamlarında kullanılmasına ilişkin görüşlerinin modele anlamlı katkı sağladığı görülmektedir ($R^2=.03$, $p<.01$). Regresyon analizinden elde edilen bulgulara bakıldığında; İfade 3 (Sosyal ağlar yardımıyla içerik paylaşımı yapmak etkili bir yöntemdir.) görüşüne katılan öğretmenlerin sosyal ağlara yönelik tutum puanlarının katılmayanlara oranla yüksek olduğu görülmektedir.

Sosyal ağlara yönelik tutum ölçeğinin sosyal ağların zararları boyutuna yönelik çok yönlü hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3: Görüşlerin Sosyal Ağların Zararları Boyutuna İlişkin Tutumları Yordamasına Yönelik Çok Yönlü Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

YORD. DEĞİŞ.	R	R ²	R ² CH	F	DF	B	B	P
Sabit	0,172	0,029	0,029	5,321	7/185	24,321		0,000
İfade 1							-0,354	0,001
İfade 2							0,062	0,113

YORD. DEĞİŞ.	R	R ²	R ² CH	F	DF	B	B	P
İfade 3							0,211	0,109
İfade 4							0,061	0,004
İfade 5							0,004	0,013
İfade 6							0,009	0,001
İfade 7							0,007	0,011

Tablo 3'e bakıldığında modele girilen ve öğretmen adaylarının sosyal ağların eğitim ortamlarında kullanılmasına ilişkin görüşlerinin modele anlamlı katkı sağladığı görülmektedir ($R^2=.03$, $p<.01$). Regresyon analizinden elde edilen bulgulara bakıldığında; İfade 1 (Sosyal ağların eğitim ortamlarında sürekli kullanılması gerekir.) görüşüne katılan öğretmenlerin sosyal ağlara yönelik tutum puanlarının katılmayanlara oranla düşük olduğu görülmektedir.

4. Tartışma

Araştırma bulguları incelendiğinde öğretmen adaylarının sosyal ağlarda kendilerini daha rahat ifade edebilme ya da bir grup ya da bloğun üyesi olmasından duydukları mutluluğa ilişkin tutum ifadeleriyle sosyal ağların eğitim ortamlarında kullanılmalarına yönelik görüşleri arasında pozitif bir korelasyon olduğu görülmektedir. Bulgular incelendiğinde sosyal ağların eğitim ortamlarını zenginleştirdiğini düşünen öğretmen adaylarının diğer öğretmen adaylarının oranla sosyal ağlara yönelik daha olumlu tutumlara sahip olduğu görülmektedir. Tablo 1'de de görüldüğü üzere sosyal ağların eğitim ortamlarını zenginleştirdiğini düşünen öğretmen adaylarının sosyal ağlara yönelik daha olumlu tutumlara sahip olması, sosyal ağları rahatlıkla kullanabiliyor olmalarından kaynaklanabilir. Sosyal ağlara üye olan öğretmen adaylarının tutumlarının üye olmayan öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu ve bu durumun sosyal medya sitesine üye olan öğretmen adaylarının aynı zamanda sosyal medya ağlarında daha aktif olmasından kaynaklandığını belirten farklı araştırmalar da bu bulguyu destekler niteliktedir (Özgür, 2013; Tektaş, 2014). Otrar ve Arğın (2013) tarafından yapılan araştırmada da öğretmen adaylarının sosyal medya ağlarını kullanma sıklığının artmasının sosyal medyaya yönelik tutumlarının da artmasına neden olduğu görülmüştür. Genel olarak sosyal ağ servislerinin arkadaşlık, akrabalık, ilgiler ve aktiviteler üzerine kurulduğu görülmekle birlikte bu ağlar üzerinden bilgi ve deneyim paylaşıldığı da görülmektedir. Kişilerin bu ağlar üzerindeki paylaşımlarının beğenilmesi ve takdir edilmesi onların bir gruba ait olma ya da benimsenme isteklerini yerine getirmekte ve bireyler bu şekilde kendilerini daha iyi hissetmektedirler. Bireylerin kendilerini sosyal ağlarda rahatça ifade edebilmeleri bu ağların eğitim ortamlarında sıklıkla kullanılması yönündeki görüşlerini kuvvetlendirmektedir. Zamansal ve mekânsal anlamda birçok zorluğu ortadan kaldıran sosyal ağların eğitim ortamlarında kullanımının artması hem bireylerin sosyalleşmelerinin tamamlayıcı bir unsuru olacak hem de eğitim ortamlarındaki yöntem ve materyal çeşitliliğinin artmasına neden olacaktır. Ajan ve Hartshorne (2008), Facebook, Youtube, Flickr, Myspace gibi sosyal ağ uygulamalarının, kişisel bilgi, resim, video, içerik ve profil paylaşımı vb. amaçlarla ortaya çıktığını belirtmektedir. Buna bağlı olarak sosyal ağlar sayesinde hızla çoğalan bilgilerin güncellenebilmesi, analiz edilebilmesi ve paylaşılabilmesi sosyal ağların bilgiyi artırma ve paylaşma yönünde ne kadar etkili araçlar olduğunu ortaya koymaktadır. Özgür (2013) tarafından yapılan araştırmada da Facebook sosyal ağının kullanım sıklığı ile öğretmen adaylarının bu ağın eğitsel bağlamda kullanımına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Başka bir değişle sosyal ağ üzerinde çevrimiçi olarak geçirilen süredeki artış ilgili ağın eğitsel bağlamda kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerinin arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Bu bulgu diğer araştırma bulgularıyla da paralellik göstermektedir (Kayri ve Çakır, 2010; Sezgin, Erol, Dulkadir ve Karakaş, 2011).

Tablo 2'den de görüldüğü üzere, bir diğer araştırma bulgusu ise sosyal ağların kişisel gelişime katkıda bulunduğunu ve çeşitli alanlardaki bilgimizi artırdığını düşünen öğretmen adaylarının tutumlarının ile bu ağların eğitim ortamlarında kullanılmasına yönelik görüşlerinin anlamlı bir yordayıcısı olduğudur. Sosyal ağların belirli bir konuda arama yapma, bilgilendirici video, slayt ya da görüntü izleme gibi özellikleriyle doğru şekilde kullanıldığında bilgi edinmeye yardımcı olduğu bir gerçektir. Sosyal ağların bu özelliğinin farkına varan öğretmen adayları grubunun ise bu ağlardan eğitim ortamlarında faydalanılmasına yönelik olumlu görüşler belirtmesi araştırmanın beklenen sonuçları arasındadır.

Tablo 3'den de görüldüğü üzere, araştırmada dikkat çeken bir diğer bulgu sosyal ağların zararlarına ilişkin olumlu tutumlar belirten bireylerin sosyal ağların eğitim ortamlarında sıklıkla kullanılmasına ilişkin görüşlerinin olumsuz yönde olmasıdır. Sosyal ağların kullanım alanlarının yaygınlaşmasının belirli zararları da beraberinde getirdiği bir gerçektir. Çelen, Çelik ve Seferoğlu (2011) tarafından yapılan araştırmada çocukların ve gençlerin çevrim-içi ortamlarda istenmeyen, yani riskli durumlarla karşılaşmalarının mümkün olduğu ve bu tehditleri engellemek için kişisel koruma önlemleri desteklenmesi gerektiği belirtilmiştir. Aynı araştırmada yasaları uygulayıcı birimler, çocuklara dönük web sitesi tasarımları ve kullanışlı arayüzler, güvenli arama yöntemleri, içerik ve servis sağlayıcılar, çevrim-içi güvenlik kaynakları

gibi çeşitli şekillerde düzenlenen çevrim-içi ortamlarla öğrencilerin sosyal ağları kullanmalarının kolaylaştırılabileceği belirtilmiştir.

Tüm bu veriler değerlendirildiğinde sosyal ağların öğrencilere olası risklerinin kontrol altına alınarak eğitim ortamlarında kullanılmasının öğretim ortamlarını zenginleştireceği düşünülmektedir.

5. Kaynakça

- Ajan, H. and R. Hartshorne, R.(2008).Investigating Faculty Decisions to Adopt Web 2.0 Technologies: Theory and Empirical Tests. *Internet and Higher Education*, 11, 71–80.
- Akyazı, E. ve Ünal, A. (2013). İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Amaç, Benimseme, Yalnızlık Düzeyi İlişkisi Bağlamında Sosyal Ağları Kullanımı. *Global Media*, 3(6), 1-24.
- Büyükoztürk, S. (2005). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çelen F.K., Çelik A., Seferoğlu S. S. (2011). Çocukların İnternet Kullanımları ve Onları Bekleyen Çevrim-İçi Riskler. Akademik Bilişim Kongresinde sözlü olarak sunulmuştur. Malatya, İnönü Üniversitesi,
- D. M. Boyd ve N. B. Ellison (2010). Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship, http://consommacteurs.blogs.com/files/socialne_tworksites_boyd-ellison_2007.pdf.
- Hargreaves, A. (2002). Sustainability of Educational Change: The Role of Social Geographies. *Journal of Educational Change*, 189–214
- Hargreaves, E. (2012). Teachers Classroom Feedback: Still Trying To Get It Right Pedagogies: An International Journal, 7(1):1-15
- İşbulan, O. (2011). Opinions of University Graduates About social Networks According to Their Personal Characteristics. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 184-189.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kayri, M., & Çakır, Ö. (2010). An Applied Study On Educational Use Of Facebook As A Web 2.0 Tool: The Sample Lesson Of Computer Networks And Communication. *International journal of Computer Science&Information Technology*, 2(4), 48-58.
- Koç, M. ve Karabatak, M. (2011). Sosyal Ağların Öğrenciler Üzerindeki Etkisinin Veri Madenciliği Kullanılarak İncelenmesi. 5. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumunda (ICITS) sözlü olarak sunulmuştur. Elazığ, Fırat Üniversitesi.
- S.G. Mazman. (2009). Sosyal ağların benimseme süreci ve eğitsel bağlamda kullanımı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Mcloughlin, C. & Lee, M.J.V. (2007). Social Software AndParticipatory Learning: Pedagogical Choices With Technology Affordances in The Web 2.0 Era. <http://www.ascilite.org.au/conferences/singapore07/procs/mcloughlin.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Otrar, M. ve Arın, F.S. (2013). Öğrencilerin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. 7. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumunda (ICITS) sözlü olarak sunulmuştur. Erzurum, Atatürk Üniversitesi.
- Ornstein, A.C. ve Hunkins, F.P.(1988). *Curriculum: Foundations, Principles And Issues*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall
- Özgür, H. (2013). Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağ Bağımlılığı, Etkileşim Kaygısı ve Yalnızlık Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. 7. International Journal of Human Sciences, 667-690.
- Petty, R.E. ve Cacciopo, J.T. (1986). The Elaboration Likelihood Model of Persuasion in L.Berkowitz. (Ed.) *Advances in Experimental SocialPsychology*, 19,123-205.
- Sezgin, S., Erol, O., Dulkadir, N. ve Karakaş, A. (2011). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri (BÖTE) Öğrencilerinin Facebook Kullanım Amaçları ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı ile İlgili Görüşleri: MAKÜ örneği (2011). IETC-International Educational Technology Conference. İstanbul University-May 25-27, 2011 İstanbul/TURKEY.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık
- Tektaş, A. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma. *Journal of History School*, 851-870
- Tiryakioğlu, F., Erzurum, F. (2011). Bir Eğitim Aracı Olarak Ağların Kullanımı, 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, 27-29 April, 2011, Antalya-Turkey
- Tonbuloğlu, İ., İşman A. (2014). Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanım Profillerinin İncelenmesi, *Bartın Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 1.
- Tutgun, A. (2009). Öğretmen Adaylarının Problemlı İnternet Kullanımı. Marmara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi (M.A.), İstanbul.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Kitabevi.